

2. Джерела доходів місцевих бюджетів. Децентралізація в Україні. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/7476> (дата звернення: 29.09.2022).
3. Прогнозна оцінка та аналіз основних параметрів виконання місцевих бюджетів у 2023 році. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/15475> (дата звернення: 29.09.2022).

Abstract: Peculiarities of the formation of the local budget have been studied. The impact of decentralization on the local budget is determined.

Keywords: decentralization, local budget, income, transfers, united territorial communities.

**Науковий керівник – МІКУЛЯК Катерина,
асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв**

ПОДАТКОВА СИСТЕМА ТА ПОДАТКОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

**ФЕДЮКЕВИЧ Анна, здобувач вищої освіти
спеціальність 071 Облік і оподаткування**

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: розглянуто дефініцію «податкова система України», наведено основні принципи побудови податкової системи, розглянуто необхідність удосконалення механізмів оподаткування, а також зміни у податковому законодавстві.

Ключові слова: податкова система, податкове законодавство, особливості оподаткування, економічні відносини.

Податкова система є одним з головних важелів, які регулюють економічні взаємовідносини товаровиробників з державою та повинна забезпечувати вихід країни з кризи. У всі часи податки були обов'язковим елементом фінансової системи, та головним важелем формування дохідної частини бюджету.

У наш час в Україні відбуваються кардинальні перетворення в соціально-економічній та політичній сферах, тому одним із важливих напрямів підвищення ефективності функціонування українських підприємств є вдосконалення механізму оподаткування. Система оподаткування в Україні має істотний вплив на формування дохідної частини бюджетів усіх рівнів, які утворюють державну скарбницю країни. Податкова система являє собою важливий елемент державного впливу на діяльність суб'єктів господарювання, від ефективності функціонування якої залежить продуктивність чи деструктивність соціально-економічних

перетворень в країні. Податкова система є однією з визначальних складових частин забезпечення економічного зростання держави.

Після введення на території України правового режиму воєнного стану з 25 лютого 2022 року Верховна Рада України внесла зміни до податкового законодавства щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану. Відтак відбулися зміни щодо сплати податків суб'єктами господарювання у період дії воєнного стану, що вплинуло на дохідну та видаткову частину бюджету.

Проблеми ефективного формування доходів державного бюджету досліджували такі науковці, як В. Федосов, С. Юрій, Й. Бескид, О. Василик, І. Луніна [1], С. Буковинський, О. Дроздовська та ін. Проте методика оцінювання фіскальної ефективності механізму оподаткування, систематизації нововведень та аналізу тенденцій і проблем його розвитку потребує подальшого вдосконалення і набуває ще більшої актуальності.

Податкова система України – це сукупність податків, зборів, інших обов'язкових платежів і внесків до бюджету України та державних цільових фондів, які діють у встановленому законом порядку [2].

Визначальною основою податкової системи є обсяг витрат бюджету. Види податків та їх обсяг у державі встановлюються з метою покриття витрат. Виходячи з цього податки є вторинними щодо витрат бюджету. Збалансування обсягу податків і податкових платежів, що надходять у бюджет, з обсягом бюджетних витрат держави – основне завдання державних фінансових органів.

До вихідних принципів побудови податкової системи належать формування доходів бюджету у процесі перерозподілу ВВП; встановлення однакових обов'язків і відповідальності перед бюджетом для суб'єктів господарювання всіх форм власності; встановлення оптимального співвідношення між частиною доходу, що стягується з підприємств, і частиною, що залишається у них для розвитку власного виробництва, соціальної сфери й матеріального стимулювання працівників [4].

Податкова система України динамічно розвивається, відповідно до змін у законодавстві, яке регламентує справляння податків, зборів та інших обов'язкових

платежів. Нестабільність податкового законодавства можна пояснити тим, що соціально-економічний розвиток держави потребує постійного удосконалення механізмів оподаткування, пошуку тих його форм, які найадекватніше відповідають фіскальній психології та податковій культурі платників, якомога повніше враховують їх платоспроможність та величину податкових баз [5].

Податкове законодавство України за останні роки зазнало суттєвих та фундаментальних змін, зокрема прийнято ряд законопроектів, які змінюють правила оподаткування, контролю та ведення діяльності для платників податків України [6].

Регулювання сучасних економічних відносин в Україні потребує гнучкої податкової політики держави, яка дала б можливість оптимально пов'язати інтереси держави з інтересами підприємництва. В умовах дії воєнного стану у межах податкової реформи для суб'єктів бізнесу з'явилася можливість перейти на спрощену систему оподаткування III групи за ставкою єдиного податку 2% на період дії воєнного стану [7].

З 01 липня 2022 року органи державної влади пропонували ввести прогресивну шкалу для ПДФО та ЄСВ. Законопроект передбачає введення прогресивної ставки оподаткування доходів, нарахованих (виплачених, наданих) платнику у формі заробітної плати (включаючи основну та додаткову заробітну плату та інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у т. ч. у натуральній формі, відповідно до Закону України «Про оплату праці») у зв'язку з трудовими відносинами [8].

Під час дії правового режиму воєнного стану платники податку за операціями з придбання товарів та послуг, за якими в Єдиному реєстрі податкових накладних поставальниками не зареєстровано податкові накладні або розрахунки коригування до них, включають до складу податкового кредиту звітного періоду суми ПДВ, сплачені у складі вартості придбаних товарів та послуг, на підставі наявних у платника первинних (розрахункових) документів, складених платником податку за операціями з придбання товарів/послуг відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [9].

Також з'явився унікальний правовий та податковий простір для ІТ-компаній в Україні – Дія.City, що дозволяє вести бізнес відкрито, вигідно і зручно – як в Естонії, Сінгапурі чи Делавері. Простір поєднує комфортні податкові умови (низькі податкові ставки: 5% ПДФО, ЄСВ 22% від мінімальної зарплати, 1,5% військовий збір, 9% на «виведений капітал» або 18% на прибуток) з ефективними інструментами, що дозволяють компаніям будувати прозору корпоративну структуру, легше залучати іноземні інвестиції [10].

Перспективами для подальших позитивних змін у системі оподаткування є конкретизація заходів реформування податкової політики України щодо зниження рівня податкового навантаження, спрощення процедур адміністрування податків та вдосконалення механізму податкового контролю.

Література:

1. Луніна І.О. Бюджетна децентралізація в Україні URL: <http://surl.li/dejka> (дата звернення: 29.09.2022).
2. Реформування податкової системи України. URL: http://surl.li/deizj_ (дата звернення: 29.09.2022).
3. Основи галузевої економіки і підприємництва. URL: <http://surl.li/degxn> (дата звернення: 29.09.2022).
4. Податкова система: сутність, принципи побудови, види податків і джерела їх сплати. URL: <http://surl.li/degxr> (дата звернення: 29.09.2022).
5. Податкова система України. Навчальний посібник. URL: <http://surl.li/celct> (дата звернення: 29.09.2022).
6. Податки. ТОП-зміни у податковому законодавстві з 1 січня 2022 року. URL: <http://surl.li/degxu> (дата звернення: 29.09.2022).
7. Спрощена система оподаткування. URL: <http://surl.li/dekin> (дата звернення: 29.09.2022).
8. Податки. URL: <http://surl.li/dejaw> (дата звернення: 29.09.2022).
9. Державна податкова служба України. URL: <http://surl.li/bouli> (дата звернення: 29.09.2022).
10. Дія.City. URL: <https://city.dii.gov.ua/> (дата звернення: 29.09.2022).

Abstract: the definition of the concept "tax system of Ukraine" is considered, the basic principles of the tax system are given, the necessity of improvement of taxation mechanisms is substantiated, and changes in tax legislation are considered.

Keywords: tax system, tax legislation, features of taxation, economic relations.

*Науковий керівник – МІКУЛЯК Катерина,
асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*